

Het RaadsRuitModel voor een ándere raadsvergadering

Dit 'vergader' model is ontworpen door Joop Hofman van Participatiehuis Rode Wouw na overleg met een aantal leden van de eertijdse 'Gemeenteraad van de Toekomst' (Michael Sijbom, Koos Janssen, Ben Nitrau, Jan Schonk) en de daaraan gelinkte 'Griffie van de Toekomst' (Jeroen van Urk, Marlies Bongers, Stijn van Rooij, Marcella van Esterik, Lisette Maas, Ben Pikula, Henk van den Berg).

Het RaadsRuitModel integreert het beleids- en besluitvormingsproces interactief van begin tot eind, en laat de positie en het gezag van gemeenteraad, college en raadsvoorzitter in tact. Traditioneel kennen gemeenteraden een procedure met voorbereidend overleg en besluitvormend debat. Het RaadsRuitModel brengt op een ándere manier tot conclusies.

De Gemeenteraad van de Toekomst probeerde het model uit in de slotsessie op 6 december 2013 in Hoofddorp. Daarna waren er bij een aantal gemeenten presentaties van en oefensessies met het model. Bij beste weten is het anno 2018 nog niet universeel toegepast, wel zijn gemeenten er door geïnspireerd beleids- en besluitvorming anders in te richten, soms met onderdelen van het RaadsRuitModel.

(Documentatie van de 'Gemeenteraad van de Toekomst' is te raadplegen op internet via <http://jeroenvanurk.nl/index.php/project/gemeenteraad-van-de-toekomst/>.)

Het model is een combinatie van

- de Dialoogmethode
- Open Space' (zelf onderdelen agenderen en gesprekspartners organiseren)
- Fishbowl (zetel reserveren voor tijdelijke deelname buitenring)
- Synthetron (agendapunten be-argumenteerd 'scoren').

Het is geen lineair model, maar een cirkelmodel. Afwegingen worden ingebracht en teruggekoppeld, waardoor nieuwe inzichten en afwegingen gemaakt kunnen worden. Dit zorgt voor dynamische besluitvorming. Dit gebeurt in vijf rondes waarin alle betekenisgevers aan het vraagstuk deelnemers (kunnen) zijn. Soms op gerichte uitnodiging: beslissers, belanghebbenden, belangstellenden, deskundigen.

1 Openingsvraag

Bij voorkeur na publieksconsultatie via sociale media-tools bepaalt het raadspresidium of een vraagstuk (waarover de gemeenteraad zich heeft uit te spreken) zich leent voor een volledig interactieve beleids- en besluitvormingsgang. En komt met een openingsvraag. Kenmerk aan de openingsvraag is dat die open is in het zoeken naar conclusies en eventuele oplossingsrichtingen. Dus geen ingebouwde oplossingsvarianten in de vraag meenemen. De vraag moet voldoende samengesteld zijn om tot open onderzoek naar oplossingsvarianten te kunnen komen.

2 Verkennen van de openingsvraag op basis van vraagpunten van de deelnemers.

- Raadsleden geven aan welk onderdeel m.b.t. de openingsvraag ze beter willen verkennen om te kunnen komen tot een conclusie. Dat kan gaan om informatie, beleving in de samenleving, juridische zaken, geld, historie, belangen, overstijgende visie, opvattingen van adviespartijen, etc.
- Raadsleden geven hun 'te verkennen punt' nadrukkelijk aan en organiseren een olopje waarin iedere andere deelnemer is uitgenodigd om mee te doen. Daarin kunnen burgers, bedrijven en beroepskrachten worden uitgenodigd, die belang bij of betekenis voor het 'punt' hebben. Dit geldt ook voor deskundigen.
- Het 'punt' is leidend voor de agenda van het olopje.

Gemeenteraad van de Toekomst

- Het tweede scherm. Dit oploopje kan natuurlijk ook via social- mediatool. Een aantal deelnemers vormen daarom een twittergroep met hashtag #oploopje.
- Raadsleden leggen de opbrengst van hun verkenning vast

◆ **3 Delen en waarderen** van de uitkomsten verkenning door raadsleden aan met name de gemeenteraad. Dit gebeurt in drie stappen.

Plenair

- Raadsleden geven de uitkomsten van de verkenning door (zoals inhoud, deelnemers, conclusies).
- Raadsleden geven oplossingsmogelijkheden aan t.a.v. de openingsvraag. Deze mogelijkheden kunnen inhoudelijk zijn (beleidskeuzes), procesgericht (beleidsproces) en organisatorisch (beleidsveld). Een denkbare mogelijkheid is ook: niks doen.
- Met name andere raadsleden kunnen (delen van) de oplossingsmogelijkheden agenderen voor opnieuw een oploopje.

Opnieuw oploopjes

- In ieder oploopje zijn deelnemers het raadslid dat de mogelijkheid heeft ingebracht en het raadslid/meerdere raadsleden die dat agenderen. Het gesprek is een gesprek tussen raadsleden en is onderzoekend en opiniërend over de achtergrond en waarde van deze oplossingsmogelijkheid.
- Deelnemers uit de samenleving worden gericht uitgenodigd en kunnen zichzelf uitnodigen. Ze kunnen meedoen binnen de spelregels van het oploopje.
- Eveneens opnieuw het tweede scherm, het twitter #oploopje.

Plenair

- Enkele raadsleden stellen hun opinie over de mate van (on)gewenstheid van de oplossingsmogelijkheid op en delen dat mede.

◆ **4** Het Raadspresidium vraagt het College een **voorstel** te maken gericht op een conclusie t.a.v. de openingsvraag. Het Raadspresidium kan aangeven of en zo ja in welke mate en met wie ze daarbij co-creatie wil. In dat geval zijn dus behalve het college ook anderen aan zet om het voorstel op te stellen. Hierbij wordt geput uit de overige deelnemers in hun rol als burgers, bedrijven en beroepskrachten. Dit allemaal vanuit het Oud-Griekse resp. Florentijnse gedachtegoed dat op burgers resp. gildes een beroep mag worden gedaan om mee te doen aan het lokale bestuur als een maatschappelijke plicht.

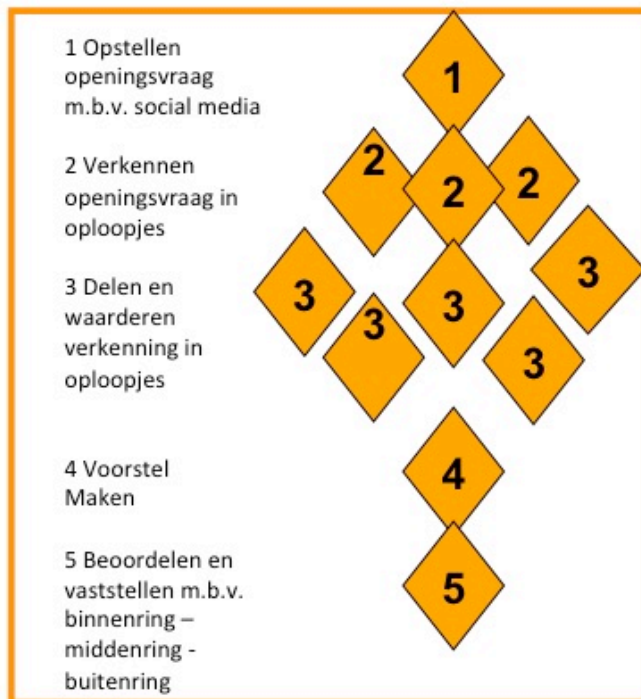
Het Raadspresidium beoordeelt of het raadsvoorstel begrepen kan worden als uitkomst van de deliberatie in het beleidsproces (dus geen beleidsinhoudelijk oordeel) en agendeert het in de gemeenteraad of vraagt het college het aan te punten.

◆ **5** Voorstel **beoordelen en vaststellen**

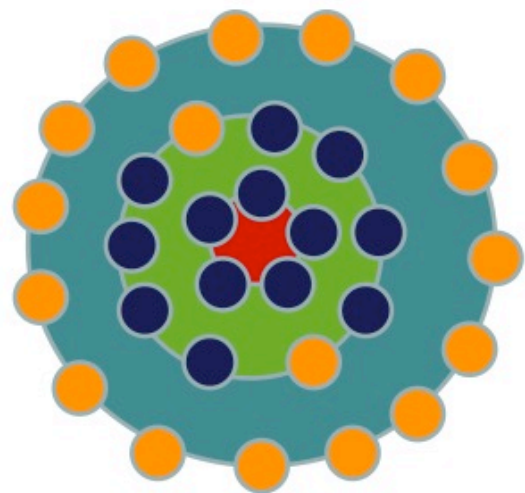
- Het college introduceert het voorstel, al dan niet samen met andere voorstelbouwers.
- De raadszaal is een forum met drie cirkels:
  - een binnenring met de raadsleden die een oploopje hebben georganiseerd in rondes 2 en 3, alsmede het college;
  - een middenring met alle andere raadsleden en twee lege plekken;
  - een buitenring met de publieke tribune.
- Het forumgesprek wordt geleid door de raadsvoorzitter.
- De raadsleden in de binnenring en het college voeren als centrale spelers de eerste gespreksronde: opiniërend, uitnodigend en gericht op besluitvorming.
- De raadsleden in de middenring kunnen in een tweede gespreksronde deelnemen aan het concluderende gesprek. Ook opiniërend en uitnodigend.
- Op verzoek van de raadsleden of op eigen verzoek kunnen aanwezigen uit de buitenring actief deelnemen aan de tweede ronde. Daarvoor zijn twee zetels beschikbaar en één sociale media zetel. Ook zij zijn opiniërend, uitnodigend en gericht op besluitvorming.
- De raadsvoorzitter gaat na of er derde (of meer) gespreksrondes tussen alle raadsleden nodig zijn, alvorens over te gaan tot een finale gespreksronde
- en het voorstel in stemming te brengen.

RaadsRuitModel voor een ándere raadsvergadering

in 3 ringen

Joop Hofman (Rode Wouw) voor
Gemeenteraad van de Toekomst

Gemeenteraad van de Toekomst

